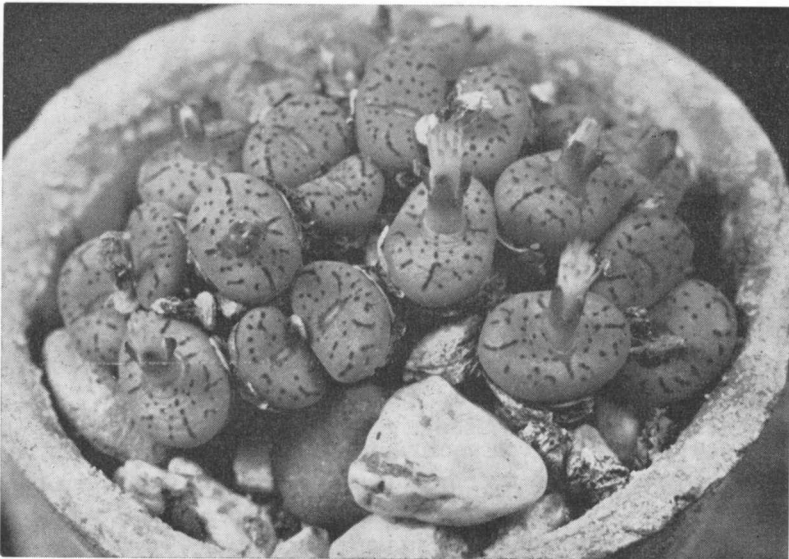

SUCCULENTA

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDS-BELGISCHE VERENIGING VAN LIEFHEBBERS
VAN CACTUSSEN EN ANDERE VETPLANTEN

Figuur 60 foto en plant coll. Koppers
Conophytum sp. (lid van de „Picta-groep”) (zie pagina 165)

Figuur 61

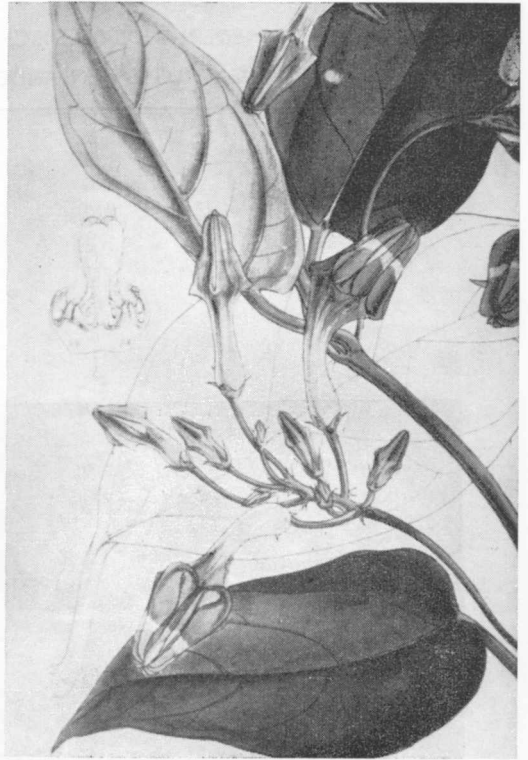
Ceropegia cumingiana ssp.
horsfieldiana, reprod.
Bot. Mag. t 4349.

FRANS K. A. NOLTEE.

Enige
aantekeningen
bij het geslacht
Ceropegia L.

Bij een bezoek aan een succulentenverzameling valt het steeds weer op hoe weinig gebruik er over het algemeen gemaakt wordt van hang- en of klimplanten. Dit is dan ook een van de redenen, waarom ik besloten heb u in een reeks artikeltjes wat te vertellen over het geslacht *Ceropegia*. Immers verreweg de meeste soorten van dit geslacht zijn uitermate geschikt om te dienen als hang- of klimplanten, niet in de laatste plaats door hun gemakkelijke cultuur.

Onbekend maakt onbemind is een gezegde dat nog steeds opgeld doet en het feit dat er sinds de oorlog geen publikaties over dit geslacht in *Succulenta* zijn verschenen was de tweede reden die mij deed besluiten tot het schrijven van deze artikeltjes.

Het ligt in de bedoeling u eerst wat over het geslacht in het algemeen te vertellen en daarna verschillende soorten aan u voor te stellen.

Ik wil niet onvermeld laten dat ik voor het algemene gedeelte in ruime mate gebruik heb gemaakt van Herbert Huber's *Revision der Gattung Ceropegia*. Ook heb ik zijn naamgeving overgenomen. Zoals in zovele plantengroepen is nl. ook bij *Ceropegia*'s een grote hoeveelheid soorten

beschreven naar onvoldoend materiaal. Ook is maar al te vaak aan systematisch weinig belangrijke kenmerken een te grote waarde toegekend.

Bovendien hebben soms verschillende auteurs dezelfde soort onder andere namen beschreven. Al deze factoren zijn er oorzaak van dat vele soorten nu identiek met andere blijken te zijn of op zijn hoogst de rang van variëteit of ondersoort moeten hebben.

Een revisie als van Huber kan natuurlijk alleen maar verhelderend werken ook al zou men het niet altijd met de schrijver eens zijn.

De eerste vermelding van een *Ceropegia* is een houtsnede in „Hortus Malabaricus” van Rheede tot Drakestein uit 1673 (zie afbeelding).

Aangezien Linnaeus zijn *Ceropegia candelabrum* beschreef aan de hand van deze afbeelding is die tevens het „type” van deze soort. Linnaeus heeft nooit een levende *Ceropegia* gezien. *Ceropegia candelabrum* is tevens typesoort *) voor het geslacht.

Vóór Huber is slechts eenmaal een overzicht over het gehele geslacht gegeven en wel door Decaisne in „De Candolle, Prodromus”, deel 8 (1844). Sindsdien is echter het aantal bekend geworden soorten verviervoudigd zodat een revisie zeker op zijn plaats was.

VERSPREIDING

Het geslacht *Ceropegia* telt ongeveer 150 soorten en is voornamelijk verspreid over de tropen van de oude wereld. In enkele gebieden dringt het door in de gematigde zones: in de Himalaya en West-China, op de Kanarische eilanden en vooral in Z.O. Afrika. Eén soort, *Ceropegia cumingiana* ssp. *horsfeldiana* is via Nieuw Guinea doorgedrongen tot Queensland in het Noorden van Australië.

De grootste soortenrijkdom heeft tropisch Afrika met 45 % van de soorten. Het subtropische Z.O. Afrika herbergt 25 % van de soorten. Voorindië 14 % en Z.W. China en het Himalayagebied samen 12 %.

Ceylon heeft enige van de Indiasche soorten opgenomen, terwijl de endemische soorten van Madagascar op India en Ceylon wijzen. Daarnaast is ook een Afrikaanse sekte vertegenwoordigd.

De drie Kanarische soorten staan dichterbij de Arabische dan bij de Afrikaanse soorten :

- van de soorten in subtropisch Zuid Afrika is 57 % succulent
- van de soorten in tropisch Afrika is 25 % succulent
- van de soorten in Voorindië is 10 % succulent.

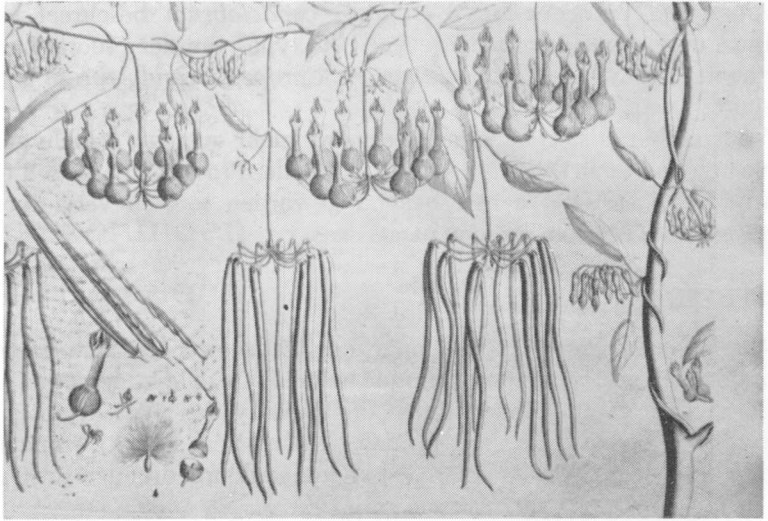
De Oostaziatische en Himalayasorten zijn geen van alle succulent; de Kanarische alle en de Arabische voor het grootste deel.

Samenvattend kunnen we de vermoedelijke ontwikkeling van het geslacht als volgt voorstellen. Als het gebied van oorsprong is zuidelijk

*) De typesoort is niet zoals men ten onrechte uit de naam zou kunnen opmaken de meest typische soort van het geslacht. Het is niet anders dan de soort waarop het geslacht oorspronkelijk werd gebaseerd.

Azië te beschouwen van waaruit het geslacht zich al vroeger naar het Westen verspreidde om een gebied in te nemen reikende van West-China tot de Kanarische eilanden. De zuidelijkste delen van Oostazië schijnen eerst in de jongere tijd bereikt te zijn, tropisch Afrika veel eerder.

Langzamerhand volgde een uiteenvallen van het groeigebied door de volgende gebeurtenissen: Het ontstaan van het Gangesdal en de Bengaalse slenk (hieraan is het toe te schrijven dat de *Ceropegia*'s van het Oosten hun oorspronkelijke vormen zo sterk hebben bewaard), het losraken van

Figuur 62

Detail van de oorspronkelijke afbeelding van *Ceropegia candelabrum*.

Madagascar, Arabië en Afrika van India en tenslotte het sterke uitdrogen van oostelijk Afrika en de diluviale overspoeling van noordelijk Afrika gevolgd door het tot woestijn worden van dit gebied.

In Afrika schijnen zich de oudere vormen voornamelijk in Opper-Guinee en enkele in Ethiopië gehandhaafd te hebben. Het droge Oosten en vooral Zuiden herbergen overwegend jongere soorten die voor een deel nog in volle ontwikkeling zijn. Daardoor geven juist deze soorten eigenaardige en sterk afgeleide vormen te zien (vergelijk in verband hiermede ook het grote aantal succulenten onder de soorten uit dit gebied).

LITERATUUR:

H. Huber, Revision der Gattung *Ceropegia*, Memorias da sociedade Broteriana 12, (1957).

A. A. Pulle, Compendium Terminologie, Nomenclatuur en Systematiek der Zaadplanten (1952).

De „Picta-groep“ der Conophyten

(zie foto voorpagina)

Door Dr. A. Tischer is in 1952 in het „Journal of the Cactus and Succulent Society“ een indeling van het geslacht *Conophytum* gepubliceerd, waarin hij heeft getracht, de zeer vele leden van dit geslacht (in 1952 $\pm$ 260 stuks) in verschillende groepen en ondergroepen („Reihen“ en „Unterreihen“) onder te brengen, mede aan de hand van een reeds door Prof. Schwantes ontworpen gedeeltelijke indeling.

Een ondergroep hiervan is de „Unterreihe“: *Picta*, Schwant., welke wij in 't vervolg de *Picta-groep* zullen noemen.

Deze groep omvat een aantal Conophyten, waarvan de bloemen welriekend en 's nachts geopend zijn; de bloemkleur is wit, crème of zeer licht stro-geel; de bloemblaadjes zijn zeer smal lintvormig en de corpuscula tamelijk langgerekt omgekeerd kegelvormig, waarbij op het groene, grijs-groene of blauwgroene, doffe of enigszins glimmende bovenzvlak groene, bruinachtige of roodachtige, soms enigszins verheven punten en lijnen voorkomen.

Al naar de kleur, enz. van het bovenzvlak en de vorm van de (uit punten en/of lijnen bestaande) tekening daarop, onderscheidt men in deze *Picta-groep* ongeveer 24 verschillende soorten (misschien zou men beter kunnen spreken, althans bij een gedeelte daarvan van *variëteiten*).

Enkele van deze „soorten“ zijn zo typisch van kleur en/of van tekening, dat zij steeds zonder veel moeite kunnen worden herkend, met het overgrote deel is dit echter niet het geval, waarbij komt, dat bij de oorspronkelijke beschrijvingen niet altijd foto's zijn weergegeven en zelden of nooit is aangegeven, waardoor de beschreven soort zich van andere, reeds eerder gepubliceerde soorten onderscheidt.

Aangezien men bij een determinatie te kiezen heeft uit 20 of meer variaties in de vormen der lijnen en punten en de officiële beschrijving (zonder een duidelijke afbeelding), laat staan de verkorte beschrijving in de, ons ten dienste staande, handboeken nooit zodanig is (nooit zodanig *kan* zijn) dat men daaruit kan afleiden, hoe de kleur van het corpusculum en de rangschikking der punten en lijnen nu precies is, is een determinatie meestal niet mogelijk, tenzij men over een volledige verzameling van alle leden der *Picta-groep* beschikt en men *door vergelijking* tot een juist resultaat kan komen.

En nu is dit nog zelfs maar de eenvoudigste voorstelling van zaken. Het probleem is nog ingewikkelder, doordat verscheidene der zich in de *Picta-groep* bevindende soorten weer sterk variëren en een aantal „vormen“ vertonen, waarbij de vormen van de éne soort soms overgaan in de vormen van één of meer andere soorten. Zo heb ik in één schaal met planten, door Dr. Tischer als „vormen“ van *Conophytum vagum* N.E.Br. getermineerd, ten minste 4 verschillende „vormen“ van deze soort staan.

Een oplossing, welke ons vooruit zou kunnen brengen, is het naast elkaar plaatsen en fotograferen van alle in onze culturen voorkomende soorten en vormen der Picta-groep en het publiceren van deze foto's met een behoorlijke toelichting.

Het ligt in onze bedoeling hiertoe (en niet alleen ten opzichte van de Picta-groep) binnen afzienbare tijd over te gaan.

J. C. VAN KEPPEL

× *Graptopetala* cv. 'Calva' (Gossot)

Graptopetalum paraguayense (N.E.Br.) E. Walth. × *Echeveria pulvinata* Rose. *Echeveria* × *calva* Gossot in Notre Vallée 26/28 : 29, 30 (1939) zonder latijnse diagnose.

Graptopetala calva Gossot in Liste des Plantes Grasses (Marnier): 1949, 27. Rowley in Cact. and Succ. Journal l.c.; Jacobsen Handbook, l.c.

Figuur 63

× *Graptopetala* cv. 'Calva'

Als eerste te bespreken vorm van het geslacht *Graptopetala* kozen wij deze plant, omdat hij vrij algemeen gekweekt wordt, uit de beschrijving van Gossot gemakkelijk te determineren is en tevens een intermediair karakter heeft. Het is een aardige, rijkbloeiende plant, die later sterk vertakt. Typerend voor deze plant zijn de bloeiwijzen. Gedeeltelijk zijn zij tamelijk dun en ijl, met spoedig afvallende schutbladen; daarnaast ontstaan vrij dikke, sterk bebladerde horizontaal afstaande zijscheuten, die vaak in een bloeiwijze eindigen. Na de bloei groeit de eindknop door,

waaruit een normale rozet ontstaat. Daar *Echeveria pulvinata* ook dergelijke bloeiwijzen ontwikkelt is deze eigenschap kennelijk van deze soort geërfd. De bloemen zijn duidelijk gespikkeld, als bij *Graptopetalum*.

Uit dezelfde kruising zijn waarschijnlijk verscheidene exemplaren ontstaan en zij zijn mogelijk nog hier en daar verspreid. In de collectie van het Succulentarium troffen wij een vorm aan met sterker rood gevlekte bladen en minder sterke groeiwijze. Het lijkt ons niet noodzakelijk deze en mogelijk nog andere weinig afwijkende cultivars afzonderlijk te beschrijven. Calva betekent: kaal, onbehaard, een overigens weinig zeggende naam, daar alle tot nog toe bekende *Graptoveria*'s kaal zijn.

Korte beschrijving: Stamvormend, met open rozet aan de top van de stam, 15 cm doorsnee, later spruitend tussen de bladen.

Bladen omgekeerd eirond-langwerpig, spits ± 7 cm lang, bovenzijde hol of vlak, onderzijde sterk convex, gekield, dik, zeegroen met lichte rand, kaal en glimmend, iets berijpt. De okselscheuten hebben aanvankelijk een verlengd rozet met talrijke langwerpige, 0,5—1 cm brede bladen.

Bloemstengels horizontaal afstaand, bleekgroen, niet berijpt, de toppen omhoog gericht; bloeiwijze een vertakte tros, de onderste assen met 3—4, de bovenste met 1—2, lang gesteelde, gele, rood gestippelde bloemen. Kelkbladen gelijk, aanliggend, 6—10 mm lang. Bloembladen vrij, rechtop staand, 12 mm lang, sterk gekield, aan de top weinig of niet uitstaand, soms zelfs naar binnen gebogen; meeldraden niet tussen de bloembladen naar buiten stekend; schutbladen groot, lang aanblijvend of spoedig verdrogend. Bloeitijd juni—juli met nabloei tot in de winter.

J. VAN CALBERGH, Antwerpen.

Tischleria peersii Schwant.

De grote familie van de Mesembryanthemaceae telt vele geslachten die soms sterk op elkaar gelijken. Zo doet *Tischleria*, wat plantenlichaam betreft, aan *Faucaria* denken. Het plantje draagt ook tandjes voorzien van een harige spits. Deze valt later af zodat er op deze plaats slechts een verdroogd stukje opperhuid overblijft.

Tischleria heeft geen of hoogstens, door het afsterven van de onderste bladeren, een zeer korte stam. Het plantje heeft tegenoverstaande bladeren, die in kruis boven elkaar staan en vergroeid zijn aan de basis. In de bladoksels van de onderste bladeren ontspruiten vertakkingen zodat het plantje tot een sierlijk, laagblijvend struikje uitgroeit.

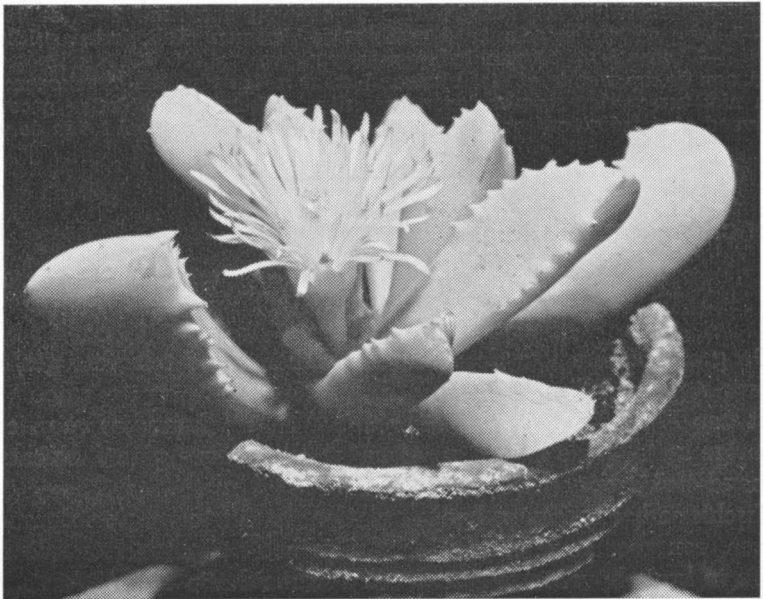
Volgens H. Jacobsen worden de bladeren tot 4,5 cm lang, bij mij zijn zij ongeveer 4 cm. Aan de basis rond, wordt het bladoppervlak een weinig boven het midden vlak en plots breder, daarna weer smaller waardoor het uiteinde een driehoek vormt. De onderzijde is eveneens rond aan de basis, vanaf het midden heeft het een scherpe kiel welke aan het uiteinde van de bladeren sterk kinvormig uitsteekt en soms scheef verloopt. De bladranden dragen een aantal tandjes eindigend in een harige spits of baard, die bij het ouder worden afvalt. Aantal tandjes tot 7 paar.

Bij de korte beschrijving van het geslacht *Tischleria* schrijft de heer H. Jacobsen over de bladeren dat zij „dreikantig-keulig, schief gekielt”

zijn. Bij het beschrijven der soort *Tischleria peersii*, schrijft hij „am Ende mit stark kinnartig vorgezogener und dort scharf gekielter Unterseite”. Het „Handbuch der Sukkulente Pflanzen”, Band III, bevat op blz. 1699 een mooie foto. Hierop is, hier en daar, de kinvorming en de scheef verlopende kiel duidelijk te zien.

Eigenaardig is wel dat :

- a) de kiel bij ieder blad van éénzelfde bladpaar gelijk is. Is de kiel van het ene blad recht, dan is hij bij het tegenoverstaande blad eveneens recht; verloopt hij scheef bij het ene blad, dan is dit ook bij het andere het geval;
- b) is de kiel scheef, dan verloopt hij bij beide bladeren in dezelfde richting. Is hij bv. bij het éne blad naar rechts gericht, dan is hij ook bij het tegenoverstaande blad naar rechts gebogen. Verloopt hij naar links dan is dit voor beide bladeren zo.

Figuur 64

Foto en plant collectie Koppers.

Tischleria peersii (L. Bol.) Schwantes

De bloem is eindstandig, verschijnt aan het einde van de vertakkingen, ongev. 2 cm lang gesteeld, in tegenstelling met *Faucaria* waarvan de bloemen zittend zijn. Half juli 1963 bemerkte ik in een der vertakkingen een bloemknopje van ongeveer 0,5 cm groot. In een andere zijtak nog een knopje van slechts een paar millimeter. Zij groeiden tamelijk snel en einde juli opende zich de eerste knop. De bloemen zijn geel, ongeveer 25 mm in diameter. Nu, half augustus, bezit ik nog vier van deze plantjes, die tot dicht vertakte struikjes zijn uitgroeid. Een ervan heeft nog niet gebloeid.

een ander heeft drie bloemen gegeven en draagt nog acht knoppen. De laatste twee hebben resp. een en twee bloemen gedragen en vertonen nog enkele knopjes.

Bij de knopvorming verschijnt eerst een nieuw bladpaar dat echter slechts $\frac{1}{2}$ tot 1 cm groot wordt — schutbladeren — in het midden hiervan verschijnt dan de bloemknop. Bij een paar verwelkte bloemen kwam opnieuw een paar van deze schutblaadjes te voorschijn met een nieuwe knop, iets wat zich nu nogmaals herhaalt, zodat een en dezelfde vertakking drie bloemen kan geven. Een plantje, geschonken aan een vriend die het verder in de serre kweekte, had einde juli reeds dertien bloemen gegeven.

Het geslacht *Tischleria* bevat slechts één soort: *Tischleria peersii*. De natuurlijke groeiplaats is de Kaapprovincie Willowmore-district, nabij Toverwaterpoort, Zuid-Afrika.

Voor wat de cultuur betreft verwijst H. Jacobsen naar het geslacht *Bergeranthus* Schwant. Door mij werd het in mei 1961 gezaaid uit zaad van het clichéfonds van „Succulenta”. De jonge plantjes werden koud en droog overwinterd met verscheidene in één potje. De potjes stonden ingegraven in bladgrond, zodat de haarworteltjes niet volledig indroogden. Bladgrond met tamelijk veel rijnzand. Zodra het weder het toeliet gingen zij naar buiten op een terras naar het zuiden gericht, beschut tegen de regen, maar overigens open lucht. In winter en zomer veel frisse lucht en zoveel zon als maar mogelijk is. Water geven meestal op de grond tussen de potjes.

Naschrift redactie: Het geslacht *Tischleria* verschilt nauwelijks van *Carruanthus*, het is daarom aan te bevelen de hierboven beschreven soort te noemen: *Carruanthus peersii* L. Bol., syn. *Tischleria peersii* (L. Bol.) Schwantes.

Ruildagen „Dodonaeus”

gehouden op 27 en 28 juni j.l. te Lier, België.

Na de Algemene Vergadering te Antwerpen in 1958, heb ik weinig contact onderhouden met Belgische liefhebbers.

Gelukkig is de liefhebberij nu eindelijk gekristalliseerd in een paar verenigingen, gevestigd te Antwerpen en te Duffel bij Lier.

In Duffel woonde al jaren een fanatieke liefhebber die de laatste tijd het kweken als nevenberoep uitoefende en nu in Wuustwezel een grote cactuskwekerij heeft opgezet.

Bij deze heer van den Eijnde leerde ik indertijd de heer Goossens kennen, een rustige bescheiden jonge man. Hij is nu voorzitter en secretaris van een vereniging van ruim 200 leden en tevens redakteur van het zeer goed uitgevoerde twee maandelijks tijdschrift „Dodonaeus”.

De aankondiging in *Succulenta* van hun ruildagen deed me besluiten me op te geven als deelnemer. Bij alle uitbundigheid, die wij waardeerden in de Belgen, bleek dat deze bescheiden aangekondigde ruilbeurs

eigenlijk een groot opgezette konferentie was die heel wat meer bood dan alleen maar planten ruilen.

Direkt na aankomst werden de deelnemers in groepjes verdeeld voor bezoek aan de kassen der leden. Gastvrij ontvangen hebben we prachtige kollekties gezien met veel ruilmateriaal waardoor het devies van Doda-naeus „doorgeven”, ook van de meest zeldzame planten, werkelijkheid kan worden.

Op de avondvergadering hield de heer van Vliet uit den Haag een goed gedokumenteerde lezing over Notocactussen, waarbij fraaie dia's de bijzonderheden verduidelijkten.

De Engelse botanicus Rowley liet ons de volgende ochtend een serie kleurendia's zien van Engelse liefhebbersverzamelingen, waaruit onder meer bleek dat zij meer soorten succulente planten verzamelen dan wij. Het was echt leerzaam om op deze manier een kijkje over de grenzen te nemen.

Daarna kregen wij een weelde van artistieke dia's te zien van de heer de Cocker uit Brussel, gemaakt tijdens talrijke vakanties in Zuid Frankrijk en waarbij aan vele grote kwekerijen, o.a. de Jardin Exotique en Marnier een bezoek werd gebracht.

Na de gezamenlijke maaltijd was dan het grote moment aangebroken waarop planten geruild en daarna verkocht konden worden. De zaal was eivol, met o.a. een flinke groep Nederlanders, en de sfeer was koortsachtig. De heren repten zich van de een naar de ander, en hun dames bleven rustig achter de bakken met planten assistentie verlenen.

Toen tegen 5 uur voorzitter Goossens deze zeer geslaagde bijeenkomst sloot, gingen alle deelnemers, waaronder prof. Collard, directeur van het Nat. Hist. Museum te Brussel, tevreden huiswaarts met hun nieuwe aanwinsten.

H. Rubingh.

Onze lezers schrijven . . .

De heer E. J. Wurtz, Zwolle, schrijft ons het volgende :

1 Juli werd het kasbezoek van „de Kring Zwolle” bij de heer Buter voortgezet. Deze bijeenkomsten waarvoor veel belangstelling bestaat en zelfs nieuwe leden opleveren, zijn bijzonder stimulerend. De heer Buter een zeer enthousiast cactus-liefhebber, die zijn planten met grote liefde verzorgt, heeft een kleine, doch zeer mooie verzameling.

Zijn belangstelling gaat het meest uit naar *Gymnocalyciums*, *Horrido's* en *Lobivia's*. Bij hem konden wij ook de resultaten bewonderen van blikcultuur. Hier is hij een groot voorstander van. Met trots liet hij ons verschillende mooie planten zien, die in blik gekweekt waren en hij wees ons vooral op het wortelgestel, dat zich op deze wijze zo krachtig ontwikkelt. Daar nu ook de andere leden van onze kring met deze nieuwe kweekwijze begonnen zijn, is hier een ware blik-aan-blik-race ontstaan. Met spanning wachten wij de verdere resultaten af.

De heer W. de Vries, afd. Tilburg, schrijft ons :

Het bezoeken van gerenommeerde verzamelingen werpt wel degelijk zijn nut af als stimulans voor de beginnende liefhebber van zijn hobby. Hierbij doel ik niet speciaal op het bezoek aan kwekers. Aldaar kan men zijn verzameling snel uitbreiden maar tegen harde valuta. Dit is niet het ware doch een soort verzamelzucht. Het bezoek aan de „oude rotten” van Succulenta, die geheel belangeloos met gulle hand stekmateriaal uit hun

rijke verzameling ter hand stellen levert resultaat op. Ook door hun voorlichting in woord, beeld en geschrift blijft de belangstelling leven.

Nu kom ik even terug op het bezoek van onze afdeling aan de heer Rubingh in juni '63. Het toentertijd verstrekte stekmateriaal heeft bij diverse leden resultaten opgeleverd en wel speciaal bij het lid Verhoeven van deze afdeling. Deze heer, alhoewel geen expert in het opdreunen van prachtige latijnse namen, heeft de feeling z'n planten zo gunstig mogelijk te laten opgroeien. Het hem door de heer Rubingh verstrekte materiaal gaf de navolgende resultaten:

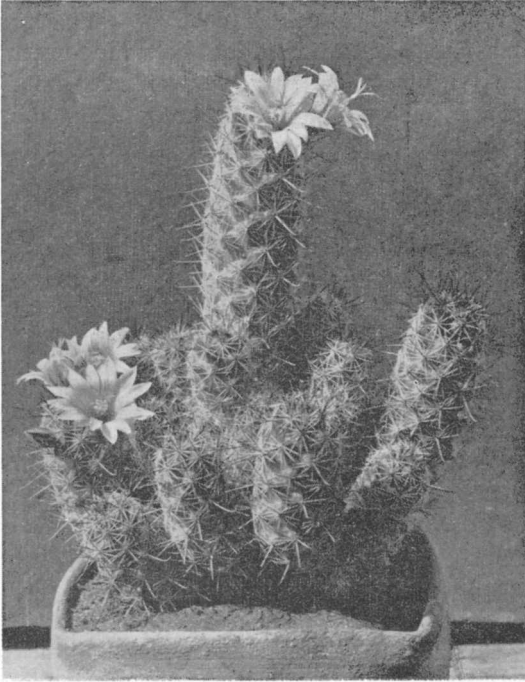
Rebutia steinbachii: een klein bolletje van ± 1 cm is direct geënt op zaailing *Cer. peruvianus*. Bloei voorjaar '64

met rode bloem. Grootte van de bol ± 5 cm. Na de bloei in de zomer bol gehalveerd, bovenstuk op *Tr. spachianus* geënt, is nu ruim 4 cm in doorsnee. Het onderstuk op de oude stam. Spruit talrijk uit met 17 à 18 bolletjes van ± 1 cm, waarvan nu andere leden profiteren.

Opuntia verschaffeltii. Deze stek is tot een mooi exemplaar uitgegroeid en gaf talrijke bloemen in 1964.

Mammillaria mazatlanensis. De stek groeide voorspoedig en gaf in '63 reeds 4 à 5 rose bloemen, is nu een forse plant.

Phyllocactus: naam onbekend doch de verstrekte stek gaf dit voorjaar twee prachtige bloemen. De bescheidenheid van ons lid Verhoeven kennende wil ik toch deze resultaten kenbaar maken in ons maandblad als stimulans voor andere leden.

Figuur 65
Mammillaria mazatlanensis

Werkgroep voor Succulentenstudie

Verslag van de bijeenkomst gehouden op 26 en 27 september 1964
te Wageningen.

Om 17.30 uur opende de heer A. F. H. Buining de bijeenkomst.

De heer C. Bommeljé had als onderwerp gekozen: „Groeiveranderingen door enten”. Hij meende dat groeiveranderingen door enten zeker optreden, het karakter van de entling verandert echter niet.

Voorts noemde hij de - als handelsplantje inmiddels bekende - zeer sterk spruitende vorm van *Opuntia subulata* die volgens Backeberg door enting op *Opuntia tomentella* zou zijn ontstaan. Dit sterke spruiten zou ook bij entlingen van *Opuntia tuna* op dezelfde onderstam voorkomen. Deze eigenschap blijft de plant bij het enten en het wortelecht kweken behouden. Volgens Graeser kan de eigenschap ook overgaan op de onderstam. Bijna zeker betreft het hier echter een infectie door een virus.

De heer Bommeljé had twee planten van *Floresia winteriana* meegebracht. De ene, op een normale onderstam, was dunner en lichter bedoorn; de andere plant, die op een *Opuntia dillenii* was geënt geweest, was dikker en aanmerkelijk zwaarder bedoorn. Op eigen wortels was deze plant twee jaar met dezelfde goede habitus blijven doorgroeien.

De heer M. G. van der Steeg meende dat het nog te kort geleden was om dit maatgevend te achten. De heer Blom, met deze *Opuntia* als onderstam beter bekend, meende dat de goede habitus wel behouden zou blijven. De heer Bravenboer zei, dat de op de *Opuntia* geënte plant, door de meerdere voeding - hoewel jonger - meer volwassen was.

De heer Buining had gezien, dat meer *Opuntia*'s (o.a. *Opuntia bergiana*) de erop geënte planten een goede groei en een mooie habitus geven. Hij noemde nog proeven met entingen op winterharde *Opuntia*'s. Een groot deel der entlingen zou, wortelecht, winterhard geworden zijn.

De heer H. van Beek had het bekende witwollige gezwel bij een *Mammillaria* bestudeerd. Zijn dia's toonden dat dit gezwel tot de oppervlakte van de plant beperkt bleef. Er lopen ook geen verdikte vaatbundels naar toe. Microscopisch was de wol identiek aan die van de normale plant. Hij had geen sporen van schimmels kunnen ontdekken.

De heer Rubingh had op een soortgelijk gezwel later normale spruiten gekregen.

De heer Boom noemde het een misvormde zijtak.

De heer Blom had bemerkt, dat dit gezwel op een van zijn planten was gekomen, op de plaats waar een bloem zich had teruggetrokken; de heer Bravenboer echter constateerde dat ook bij nog niet bloeibare planten.

Na de broodmaaltijd besprak de heer Rubingh het geslacht *Coryphantha*. Aan de hand van een aantal meegebrachte planten toonde hij de ontwikkeling van de groef boven het areool, dat voor dit geslacht (hoewel niet bij alle soorten) een der kenmerken is. Een aantal dia's van deze planten besloot zijn voordracht.

De heer Sterk meende dat Backeberg bij het geslacht *Gymnocalycium* de soorten nogal willekeurig had gegroepeerd. De determinatie-tabellen noemde hij onduidelijk. Een aantal importen toonde, dat de soorten te veel overgangsvormen hebben om een soort met zekerheid te kunnen determineren. Kruisingsproeven kunnen wellicht een oplossing brengen, en de onderlinge verwantschappen tussen de soorten aantonen.

De heer Van Vliet toonde aan de hand van dia's van bloemdoorsneden de verwantschap der soorten in het geslacht *Notocactus*. Aan de hand hiervan en aan de hand van de vorm der zaden had hij voor zichzelf een voorlopige onderverdeling van dit geslacht gemaakt.

Een woord van lof van de heer Buining voor deze gedegen studie vertoekte wel de mening van de leden.

Zondagmorgen sprak de heer van der Steeg over de morfologie van de cactussen. In zijn onderzoekingen probeert Prof. Buxbaum uit de onderdelen van de planten het historisch verband te zoeken in het ontstaan der soorten. Aan de loop en ligging der vaatbundels toonde hij dat, sinds de *Phytolacca*'s - die als voorouders van de cactussen worden beschouwd - het vruchtbeginsel onderstandig is geworden.

Een poging verband te zoeken tussen de zygomorphie van de bloem en de zwaartekracht ontlokte een levendige discussie.

Na het bezichtigen van de kassen met de collectie succulenten gingen de deelnemers aan de warme maaltijd.

De volgende bijeenkomst zal worden gehouden op 13 en 14 maart '65.

UIT ANDERE TIJDSCHRIFTEN

THE NATIONAL CACTUS AND SUCCULENT JOURNAL, 1964 no. 1 (maart) en no. 2 juni).

Het zg. witte Engelse tijdschrift is een echt liefhebbersblad; het heeft een gevarieerde inhoud, die vooral tegemoet komt aan de interesse van de gemiddelde liefhebber. Men vindt er rubrieken over witte cactussen (plaatjes met korte beschrijvingen), opstellen over planten voor beginners, waarin telkens 6 gewone succulenten worden behandeld en waarbij zelfs de beginners onderricht krijgen in de uitspraak van het latijn door fonetisch schrift (doet voor ons wat vreemd aan). Mr Rowley rapporteert op zijn eigen wijze belangrijke kwesties in de succulentenwereld en ten slotte wordt een vierde van het tijdschrift gevuld met een rubriek, die wij noemen „Onze lezers schrijven”; daarin kan men van alles vinden; we kunnen er uit afleiden, dat het tijdschrift echt leeft bij de lezers; ik zou willen, dat wij ook zo veel reacties kregen; maar wat niet is kan komen.

In no. 2 staan enkele gekleurde foto's en tot mijn spijt moet ik zeggen, dat ze niet al te best geslaagd zijn, ze zijn minder dan goede zwart-wit plaatjes. Er wordt ook nog een nieuwe *Echeveria* hybride beschreven (*E. leucotricha* × *E. potosina*), maar een naam wordt niet gegeven.

H. KRAINZ, Die Kakteen, aflevering 26 (maart 1964) en 27 (juni 1964).

Aan dit bekende losbladige werk worden gelukkig weer enige bladzijden toegevoegd; zij handelen over 18 soorten en 3 geslachten. Deze laatsten (*Disocactus*, *Corryocactus* en *Lophophora*) worden uitvoerig en kritisch behandeld door Dr Buxbaum en voor ons is het meest belangrijke, dat hij de geslachten *Corryocactus* en *Erdisia* onder de naam *Corryocactus* verenigt. Deze opstellen zijn geïllustreerd met bijzonder mooie en duidelijke tekeningen vervaardigd door Mevr. Buxbaum, iets wat ik helaas nergens in de tekst heb kunnen vinden. De 8 soorten

worden op de gewone uitvoerige wijze behandeld; nieuwe soorten of variëteiten worden niet beschreven, wel worden enkele nieuwe combinaties gemaakt. De foto's zijn uitstekend.

Het boek kan alom worden aanbevolen; wanneer men er op geabonneerd is, krijgt men in de loop der jaren ongemerkt een mooi standaardwerk; het is alleen jammer, dat het zeer lang zal duren, voordat het af zal zijn; maar dat is niet anders en we zullen blij moeten zijn met hetgeen we er van hebben.

CACTUS AND SUCCULENT JOURNAL, 1964, no. 3 (mei-juni) en no. 4 (juli-aug.)

Dit tijdschrift heeft een geheel ander karakter dan het voorgaande, het geeft veel minder informatie aan liefhebbers; het gaat daarbij hoofdzakelijk om de planten zelf en niet om het kweken er van. Het blad houdt zich vooral bezig met de succulenten, zoals ze in het wild groeien en men vindt er vaak reisbeschrijvingen door cactusland in. A. J. Breitung vervolgt zijn opstel over Agave (31ste en 32ste deel) met vele tamelijk goede foto's en soorten, die bij ons gewoonlijk niet in cultuur voorkomen; J. R. Brown gaat verder met zijn eindeloos lijkende reeks artikelen over Haworthia, met zeer mooie foto's; M. Kimmach geeft een nieuw overzicht van enige Epiphyllum-soorten, die hij zodanig verwant vindt, dat hij ze als variëteiten van E. phyllanthus beschouwt; een mooi artikel met duidelijke plaatjes. De nummers zijn rijk geïllustreerd, maar de kwaliteit van de foto's is nogal uiteenlopend.

B. K. Boom

VERGADERING H.B. UITGESTELD

Doordat de vergadering van het Hoofdbestuur is uitgesteld is de termijn voor de candidaatstelling van een voorzitter verlengd tot 10 december a.s.

Bestuursmededelingen

LIDMAATSCHAP 1965

Leden van Succulenta, die hun lidmaatschap voor 1965 niet wensen te verlengen, worden er aan herinnerd, dat het lidmaatschap moet worden opgezegd **vóór 1 december 1964**, schriftelijk aan het secretariaat, Heereweg 19, Lisse of aan het bestuur van de afdeling waartoe zij behoren.

Secretaresse Succulenta

CONTRIBUTIE 1964

De penningmeesters der afdelingen worden dringend verzocht de afdracht der contributies 1964, **vóór 1 januari 1965** te storten op postrekening no. **83 35 50** t.n.v. Alg. Penningmeester Succulenta te Leeuwarden.

Het is noodzakelijk een specificatie van het bedrag bij te voegen.

Alg. Penningmeester,

G. D. DUURSMA,

Spoorstraat 106, Leeuwarden.

PETTE'S CACTUS ALBUM

De Koninklijke Fabrieken Boon N.V. te Wormerveer heeft aan onze vereniging belangeloos ter beschikking gesteld 222 Pette's Cactus Albums met bijbehorende plaatjes.

Deze album waarvan de tekst is geschreven door G. D. Duursma bevat waardevolle bijdragen voor beginnende liefhebbers.

Het hoofdbestuur van Succulenta heeft besloten het album op aanvraag **gratis** toe te zenden aan afdelings-bibliotheken.

Aan leden van de vereniging wordt het album toegezonden na storting van f 2.00 op postrekening no. **55 12 20** ten name van mevrouw J. Grullemans van Berghem, Heereweg 19, Lisse.

Een goed en goedkoop St. Nicolaas-geschenk.

Uit de afdelingen

NOORD-LIMBURG

Bij gelegenheid van haar eerste lustrumviering heeft de afdeling Noord-Limburg van Succulenta een tentoonstelling gehouden van cactussen. Deze tentoonstelling werd georganiseerd in samenwerking met „De Verenigde Dahlia-Vrienden” te Blerick.

In deze tijd van het jaar konden natuurlijk maar weinig bloeiende cactussen worden getoond. De dahlia's vormden het kleurrijke element van deze tentoonstelling, terwijl de cactussen het exotische gedeelte vormden waarvoor grote belangstelling bestond. Er zijn heel wat vragen afgevuurd, die welwillend door de leden werden beantwoord. Deze tentoonstelling was voor enkele plantenliefhebbers aanleiding zich als lid voor onze afdeling op te geven en voor de leden zelf een aansporing om hun liefhebberij met nog grotere toewijding voort te zetten.

Br. SIMON, secretaris

Heinsbergerweg 190, Roermond.

ROTTERDAM

Zaterdag 10 oktober heeft de heer H. Rubingh, uit Soestdijk voor ons een lezing gehouden over „het kweken en verzorgen van Coryphantha's”. De met aandacht gevolgde voordracht gaf aanleiding tot het stellen van veel vragen en gedachtewisseling, waardoor het een

mooie leerzame avond geworden is. De volgende bijeenkomst wordt gehouden op zaterdag 14 november. Spreker de heer H. van Donkelaar uit Werkendam.

J. L. DE SLEGTE, Secretaris.

ZWOLLE

Op 23 juni werd de kwekerij van de heer Donkelaar te Werkendam bezocht. Na een hartelijke ontvangst betraden wij de eerste kas en al spoedig bleek dat onze verwachtingen niet bedrogen werden. Vele soorten waren voor ons onbekend en ieder was verdiept in 't bewonderen van deze plantenpracht. Aanvankelijk leek het ons dat er kunstmestkorrels tussen de planten lagen, maar bij navraag bleek het „perliet” te zijn. Dit is gemalen lava in korrelvorm, hetgeen de luchtigheid van de grond ten goede zou komen.

Vooraf bij importen en moeilijk te kweken soorten werd veel van dat „perliet” toegevoegd. Zelfs zagen wij importen louter en alleen in „perliet” en de planten zagen er prima uit. Tevens stond bijna drie kwart van alle planten in plasticpotten, dit bleek ook een succes te zijn.

Wij zeggen vanaf deze plaats de heer Donkelaar hartelijk dank voor de prettige ontvangst.

P. K. BUTER, Secretaris,

G. Grootestraat 152 - Zwolle.

NIEUWE LEDEN

- Dr. J. Zeven, Pettelaerseweg 23,
's-Hertogenbosch
J. Dalhuizen, Dorpsstraat 14, Schipluiden.
C. Apon, Clematislaan 22, Oegstgeest
M. Beaufort, Geraniumstraat 12, Goes
A. van der Pol, Lindelaan 15, Driebergen
Dr. H. J. Huisjes, Damsterdiep 151, Groningen
Jac. de Groot, Langebuurt, Stiens (Fr.)
Mevr. J. Smit-Walraven, Schoterbosstraat 24, Haarlem
Jac. van Duin, Stijntjesduinstraat 19, Noordwijk aan zee
Drs. W. A. Casparie, Sabotagelaan 24, Groningen
J. C. Arts, Profetenlaan 13, Nijmegen
L. Oudmans, Hyacinthenstraat 24, Maastricht
J. Mantel, Hugo de Grootlaan 23, Uithoorn
J. M. Visser, Thamesweg 66, Uithoorn

- R. Keijzer, W. P. Speelmanweg 5, Nieuwveen Z.H.
H. Messemaker, Dorskamp 20, Warnsveld
H. H. Pieters, Lokhorst 5 d, Rotterdam-23
J. C. Versprille, Boerhaavelaan 11a Schiedam
Mevr. J. Rombout, Teldersweg 113, Rotterdam-12 (Schiebroek)
C. Goedhart, Oudshoornseweg 50, Alphen a. d. Rijn

BUITENLAND :

- C. F. Innes, Holly Gate Nursery, Ashington, Sussex, Engeland.
Proveta, Postbus 555, Belgrado, Yugoslavia.
Thomas Juul, 795 Foerster, San Francisco, Californië, U.S.A.
Francois Crabbé, Valaardreef 54, Wilrijk, België.
P. Pauwels, Grimbergsesteenweg 26, Strombeek-Bever, Brab. België.

D. BOUWMAN

Binnenl. Groothandel
E x p o r t

Grote sortering Cactussen en prima Vetplanten

Dijkweg 56a — NAALDWIJK — Telefoon 01740—5168

**import
export**

Cactussen en andere Succulenten

telefoon 33 25 56
postrekening 17 24 46

F. Jansen Leyweg 24
's-Gravenhage

CACTUSKWEKERIJ A. N. BULTHUIS & CO. C.V.

PROVINCIALEWEG OOST 8, COTHEN (U.) BIJ WIJK BIJ DUURSTEDEN, TEL. 03436-267

Uitgebreid sortiment vetplanten en
cactussen, speciaal Mammillaria's

ZONDAGS GESLOTEN

Fa. VAN ZANTEN & HOFLAND

In- en verkoop van Cactussen en Vetplanten

Kwekerij Geestweg 35 — Naaldwijk
TELEFOON 01740-5410 BIJ GEEN GEHOOR 01740-5480
Privé-adres: GEESTWEG 84 B, Telefoon 01740-5051

**CACTUSSEN
VETPLANTEN**

H. VAN DONKELAAR

CACTUSKWEKERIJ — WERKENDAM — TELEFOON 01835—430
Regelmatig nieuwe Importen uit Zuid-Afrika. — Agent van Succulenta
Nurseries Z.-Afrika. - Vraagt onze prijslijst 1964 - Meer dan 1750 soorten.
Zaterdag de gehele dag voor liefhebbers geopend. — Zondags gesloten.

Cactuskwekerij W. J. van Kempen

NIJMEGEN — DRIEHUIZERWEG 327

TELEFOONNUMMER IS THANS 08800-53377

Wilt U hiervan goede nota nemen.

Wat betekent die naam

door L. C. KOREVAAR

132 pag. met plm. 4000 verklaringen van de botanische namen van succulenten.
Het boek wordt U toegezonden na ontvangst van f 3,50 per postwissel of storting
op postrek. 55 12 20 t.n.v. Mevr. J. Grullemans van Berghem, Heereweg 19, Lisse.